Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го КВІТНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 89. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 17, 1953. VOL. LXI

НЕ БУДЕ ЗНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ БЕЗ ЗМЕНШЕННЯ АРМІЇ

Вашингтон. — Нове сповільнення адміністрації Айзенгавера зміни витрат на утримання армії в найближчім бюджеті вбило всякі можливості, щоб Сенат міг ухвалити закон для зменшення податків для поодиноких громадян в поточнім році. Сенатський комітет республіканської політики дістав повідомлення, що плянована ревізія військового бюджету, яку надіялися передати Конгресові перед 15 травня, не буде готова в тому часі і не знати, коли вона прийде на чергу. Сен. Вільям Ф. Новланд, голова групи, що складає цю політику, заявив репортерам, що законопроєкт про військові асигнування не прийде під наради повного Сенату раніше як в червні, а навіть ця оцінка може бути „оптимістична". Він додав, що ці фонди будуть схвалені накінці. Що більше, не можна навіть сказати чи бюджет на 1954 рік може бути збалянсований, заки Сенат розправиться з більйоновими прелімінарними витратами на армію. Республіканські провідники, при співдіянні президента Айзенгавера, рішені припинити всякі змагання до зниження податків, доки бюджет не буде збалансований. На підставі законопроєкту сенатора Ріда складені були пляни обтяти особисто-прибуткові податки на десять відсотків за другу половину поточного року і так заощадити податковим платникам п'ять відсотків на податках за 1953 р. Цей біл не може бути ухвалений перед 1 липня, коли то починається скарбовий рік 1954. Сен. Новланд пригадує, що військовий бюджет на наступний рік передбачений на 45 більйонів, отже неможливо в короткому часі поробити відповідні зміни.

Пентаґон передбачував кінець корейської війни на червень 1951 р.

Вашинґтонц. — Генерал Джордж К. Маршал подав був оцінку 27 вересня 1950 р., коли він був секретарем оборони, що бої в Кореї будуть закінчені до 20 червня 1951 р. Про це довідалася сенатська слідча підкомісія, яка прослідкує недостачу амуніції в Кореї. Свідок, який склав таку заяву, це лейтенант-генерал Джордж Г. Денер, контролер армії. Він пригадав підкомісії, що Маршал був секретарем оборони тільки два дні в часі, коли підписував таку оцінку, а з того виносить заключення, що цю оцінку підготовили члени його штабу ще перед тим. Оцінка була передана серед 21 загальних передбачувань, на підставі яких складено додатковий бюджет на витрати армії на скарбовий рік 1951. Бої в Кореї почалися в червні 1950 р.

Заповіджена наперед тема промови Айзенгавера

Оґоста, у стейті Джорджія. — Заки ще президент Айзенгавер виголосив свою промову в четвер на з'їзді Американського Товариства Редакторів Газет, у Вашинґтоні, аґенція „Юнайтед Пресс" розіслала повідомлення, що президент має в своїй промові заторкнути змагання до закінчення Корейської війни й „нагоду для миру всіх народів світу в 1953 р.". Пресовий секретар Білого Дому каже, що деякі пункти промови були так складені, щоб можна було їх змінити в останній хвилині, відповідно до світових подій. Він теж висловив надію, що президент остереже світ перед спробами зменшити витрати на оборону в найближчому часі.

Адміністрація хоче продовжити контролю комірного до 1 жовтня

Вашингтон. — Адміністрація Айзенгавера відновила перед конґресовою комісією свою вимогу продовжити теперішню контролю комірного до 1 жовтня. Артур С. Флемінґ, Директор Адміністрації Оборони, заявив, що уряд не бажає постійної контролі, тільки хоче дати стейтам і громадам час скласти свої закони для контролі комірного, якщо така контроля там побажана. Не зважаючи на таке виправдання, деякі республіканські провідники обстоюють засаду, щоб теперішню контролю закінчити з 30 квітня, коли то вигасає існуючий закон, продовжуваний кількома наворотами.

НАСЕЛЕННЯ ЗДА ДОСЯГЛО 158,848,000

Вашинґтон. — Бюро перепису виявило 15 квітня, що населення Злучених Держав на 1 березня 1953 р. досягло висоти 158,848,000 душ. Це зріст на 191,000 в порівнянні з обчисленням, проголошеним 1 лютого поточного року, коли то було 158,657,000 населення. Від 1 березня 1952 р. населення Злучених Держав зросло на 2,651,000. У цьому числі враховані вже і збройні сили.

КОЛИШНІЙ СКИТАЛЕЦЬ ЗАСНУВАВ ФУНДАЦІЮ З $250,000

Ню Йорк. — Колишній втікач з Польщі, що приїхав як „скитальник-діпіст" до Злучених Держав „без цента" шість років тому, доробився впродовж свого перебування в Америці такого маєтку, що заснував фундацію з $250,000, як дар для американської демократії, яка уможливила йому такий успіх. Цей щасливець, це жид, Леон Джолсон, у віці 39 років, президент Некі Корпорації Продажу Швальних Машин при 164 Вест 25 вулиці, який досі носить число з націстівського концентраційного табору, витатуоване на його рамені. Він призначив 15 квітня на проголошення свого дару тому, що це день його натуралізації як американського громадянина. Дар буде знаний, як Некі Фундація, призначена на працю для поправи відносин між людьми таким способом, що з неї будуть роздавати допомоги для складання проєктів і нагороди за осяги новоприбуваючих людей. Дар з $250,000 не буде втримуваний як постійний капітал, тільки буде роздаваний негайно, можливо, що впродовж двох найближчих років, а в міжчасі основник фундації старатиметься додавати дальші дари. Він не думає приймати грошей від нікого. Джолсон доробився маєтку, продаючи швальні машини через одно італійське підприємства, про що появилися були вістки в газетах тому півтора року. Він живе з жінкою і двома дітьми в Форест Гіллс під Ню Йорком.

ДВІ БОМБИ НА ЗІБРАННІ ПЕРОНА В АРҐЕНТІНІ

Буенос Айрес. — Дві бомби вибухли в середу у віддалі 400 стіп від місця, до стояв президент Арґентіни Хуан Перон, виголошуючи на великому здвизі своїх прихильників промову з балькону урядового дому. Зібрані юрби народу попали в переполох, серед якого згинуло шість осіб, а 19 було потоптаних і поранених. Бомби вибухали одна по одній що три хвилини. Одна була підкладена в ресторані Конте, що знаходиться наскіс від Урядового Дому попри площу Плаза де Майо, а друга у вході до підземки на переді ресторану. Потовчених людей позабирали амбулянси і приватні авта та відвезли до шпиталів.

Віче було скликане партією Перона, тобто Загальною Конфедерацією Праці разом зі збройними силами, щоб показати її підтримку для президента. Після кількох хвилин перерви й замішання, президент Перон продовжав промову. Він приписав вину за вибух „чужинним аґентам" як теж „деяким особам, що поширюють поголоски проти уряду". Про таких людей він сказав, що „всі вони повинні бути повішені на деревах". — „Коли я кажу, що це наперед складений плян, то я маю підставу так говорити" — кликав Перон. „Буде ще багато бомб і ще більше поголосок. Нас цікавить це, що це їм не вдасться. Запевняю вас про це. Ні один з винуватців не втече і ми їх покараємо". Після покінчення віча заворушення повторилося.

Годинами перед тим, заки віче почалося, люди збиралися і займали місця на деревах та пам'ятниках перед Урядовим Домом. Віче мало на меті довести, що не зважаючи на важкі часи, народні маси стоять за Перона. Більша частина міста застановила працю, щоб дати нагоду робітникам взяти участь у здвизі.

Г. Ладж стверджує, що сила Америки стримує напасництво Совєтів

Вашингтон. — Під час обіду Американського Товариства Редакторів Газет, що відбувся в Крайовому жіночому пресовому клюбі, виступив з промовою Г. Ладж, молодший, представник ЗДА в Об'єднаних Націях. Промовець ствердив, що теперішні „мирові" совєтські предложення викликані одностайністю і силою американського народу, який, об'єднаний під проводом Айзенгавера, став міцніший, ніж був колинебудь перед тим. Велике значення в стримуванні комуністичного напасництва мають Об'єднані Нації, що про них Г. Ладж висловився з великим признанням, хоч і признав, що ця організація виявляє ще багато недомагань. Проте в Об'єднаних Націях найкраще виявляється „війна ідей" і тут догідно слідкувати та поборювати совєтські задуми. На цьому терені також помітне об'єднання американського народу і його співпраця в світі, що безсумніву змушує Совєтів застановитися над доцільністю свого поступовання. Особливо помітний вияв діяльности об'єднаного світу в стримуванні напасника в низці різних країн, як Іран, Греція тощо, а також у війні в Кореї. Бо рішуча поміч допомогла південним корейцям, де й тепер ще п'ять із п'ятнадцяти дивізій, що змагаються на фронті є американські.

Папа Пій XII про психоаналізу

Рим. — Папа Пій XII. промовляв до 50 визначних лікарів - психотерапевтів і клінічних психологів, які закінчили в Римі свій п'ятий з'їзд. Досі деякі органи Католицької Церкви виступали проти психоаналізи, і промова Папи була несподіванкою для лікарів, бо Пій XII. висловив признання для цієї галузі медицини, але одночасно остерігав лікарів, щоб вони були обережні, коли вступають у ділянку людської душі. Папа звертав увагу лікарів, щоб вони не заохочували своїх пацієнтів до гріха, твердячи, що немає жадних провин у людських вчинках. „В головному душа творить людину", казав Папа. „З душі випливає вся активність людини. В ній міститься душевний динамізм, із своєю власною побудовою і своїми органічними законами". В деяких душевних недугах лікарі повинні скеровувати своїх пацієнтів „до Бога, і до тих людей, які мають владу відпускати людські провини в імені Бога". — Основник психоаналізи — віденський лікар д-р З. Фройд, який твердив, що всі душевні недуги мають свій корінь у статевому житті людини.

Військовий побір 32,000 рекрутів у червні

Вашинґтон. — Департамент оборони видав заклик зголошувати рекрутів на червень числом 32,000, а це виявляє зменшення на 21,000 вояків в порівнянні з числом признаних зголоситися в травні й іншими місяцями передтим. Департамент оборони каже, що всі рекрути будуть приділені до армії. З цього заключення, що фльота й повітряні сили дістають до служби добровольців, все одно, нових, або таких, що вже служать, чи служили в цих ділянках збройних сил. На місяці: лютий, березень, квітень і травень призивано по 53,000 рекрутів. Зменшення прийшло тому, що тепер уже устійнено постійну кількість призовних, коли попередні річники покінчили свою дворічну службу.

Посилення нелеґальної іміґрації з Мехіко до ЗДА

Лос Анджелес. — Нелеґальний перехід границі ЗДА мехіканськими громадянами існує постійно, але в останніх тижнях він зріс непомірно й, як обрахувала іміґраційна служба, тепер в середньому щохвилини переходять з Мехіко до ЗДА дві особи. Цих нелеґальних іміґрантів досить радо приймають на працю властителі великих фарм в південно-західних стейтах ЗДА, бо мехіканці становлять дешеву робочу силу. Щобільше, з боку тих фармерів висувається домагання допустити вільний перехід границі, що могло б навіть здійснитися, якщо б ці робітники були дійсно тільки сезонові й їхнє перебування в ЗДА обмежувалось часом жнив. Проте якась частина з них не повертається додому, а залишається нелеґально пробувати в ЗДА і розходиться не тільки по Каліфорнії, Ню Мехіко чи Арізоні, але й далі на північ, досягаючи навіть Шікаґа, де вони успішно конкурують з фабричними й іншими робітниками, а тим самим шкодять інтересам місцевого робітництва. В додатку, при посиленому нелеґальному переході кордону, помічається у великих містах півдня, як Лос Анджелес, приплив наркотиків на чорному ринкові. Все це змушує місцеві урядові чинники боротися з „мокрохребетниками" (так називають цих іміґрантів, бо вони звичайно перепливають уночі прикордонну ріку і виходять на американський берег мокрі).

СТРИЖУТЬ ЧЕРВОНУ ГОЛОВУ

В таборі червоних полонених на острові Кодже один з полонених підстригає іншого, приготовляючи його до виміни на підставі умови про репатріяцію хворих і поранених. Виміна тих полонених почнеться в найближчий понеділок.

ВІЛСОН ЗАСПОКОЮЄ ЕВРОПУ

Франкфурт, Німеччина. — Секретар оборони Чарлз Е. Вільсон прибув до Німеччини і в своєму інтерв'ю з журналістами заявив, що ЗДА не залишають своєї „основної" політики — розбудовувати оборонну силу Америки та своїх европейських союзників, хоч Совєти почали нову фазу своєї „мирової офензиви". Ніхто не думає про те, щоб залишити основу нашої оборонної політики", — твердив Вільсон. Чергові збори Ради Північно - Атлантійського Оборонного Пакту, що відбудуться найближчого тижня в Парижі, викажуть, як нова адміністрація президента Айзенгавера задумує помагати своїм союзникам розбудовувати їхню оборонну силу. Ця заява секретаря оборони Вільсона зробила глибоке враження на німецьких політиків, які почали сумніватися в тому, чи ЗДА і далі підтримуватимуть Европу після того, як Совєти почали говорити про мир та об'єднання Німеччини. Вільсон заперечив також поголоски про те, що ЗДА плянують якусь довгореченцеву оборону, що мала б тривати 20 або 30 років, замість кожнорічного плянування. Уряд президента Айзенгавера хоче при допомозі тих самих фінансових засобів осягнути більше в воєнній продукції, ніж це було досі. Він спростував також поголоску про те, що новий уряд обмежує продукцію стрілен, хоч і додав, що будуть деякі пересунення в продукції окремих родів зброї. З Вільсоном прибув до Европи його заступник Франк С. Неш, і секретар армії Роберт Т. Стівенс. Вільсон після прибуття розмовляв з генералом Метью Б. Ріджвеєм про оборону Европи.

„Фюрер" німецьких комуністів домагається чотиро-державної конференції

Берлін. — Вальтер Ульбріхт, генеральний секретар східно-німецької комуністичної партії та східно-німецький заступник прем'єра, твердив вчора, що Совєтський Союз бажає собі спільної конференції представників Совєтського Союзу, З'єдинених Держав, Британії і Франції в справі об'єднання Німеччини й мирового договору з нею та домагався, щоб З'єдинені Держави виявили свою готовість в цій справі. Заява Ульбріхта, надрукована в сенсаційній формі на першій сторінці комуно-німецького органу „Теґліхе Рундшав", появилася безпосередньо після наради Ульбріхта з головою совєтської Контрольної Комісії в Німеччині, ген. В. І. Чуйковим, який мав одержати інструкції з Москви, щоб почати нову кампанію в справі „об'єднання" Німеччини для — як це твердить Ульбріхт — знівечення „незаконних" західно-німецьких договорів про політичний і військовий союз з Заходом. Ульбріхт зокрема напастував за це західно-німецького канцлера д-ра Аденауера, який тепер є на відвідинах в Америці, називаючи його „провідником кліки національних зрадників."

Червоний Китай керує нелеґальною торгівлею наркотиками

Об'єднані Нації. — Американський представник в Комісії Наркотиків О. Н., Геррі Анслінґер, заявив вчора, що комуно-китайський уряд офіціяльно керує нелеґальною торгівлею наркотиками на Пацифіку. Він в дальшому твердив, покликуючись на відповідні джерела, що ця незаконна торгівля приносила впродовж останніх 12 місяців 70,000,000 долярів, з чого 30,000,000 долярів одержав безпосередньо комуно-китайський уряд. Анслінґер в дальшому доказував, що ця керована китайськими комуністами незаконна торгівля скерована проти З'єдинених Держав та має на меті, з одного боку, здобути американські доляри, а з другого боку поширювати в Америці кількість наркоманів і тим самим вести проти Америки своєрідну акцію народовбивства. Анслінґер при цій нагоді поінформував, що три американці схоплені в дні 21-го березня з яхту, який був в дорозі з Гонґ Конґу до портуґальської колонії Макао, були схоплені комуністичними контрабандитами наркотиків, під проводом відомої жінки-піратки Лю Ванґ-це.

Генерал Ван Фліт на посаді фільмового директора

Ню Йорк. — Недавній командувач Восьмої армії в Кореї ген. Джеймс А. Ван Фліт, прийняв посаду директора „Твентіст Сентюрі Факсс Філм Корпорейшен", як це подав до публічного відома президент корпорації Сайрос П. Скурас. Він каже, що вже давніше запросив генерала на це становище, одначе аж тепер викінчено переговори. Обіймаючи становище, генерал подав кілька причин, чому це робить. Першусього це заінтересовання американськими фільмами по цілому світі, а це спонука для нього, щоб при допомозі фільму розголосити доброту Америки.

ЧЕРВОНІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ВИМІНУ ПОЛОНЕНИХ ДЛЯ СКРІПЛЕННЯ ФРОНТУ

ПІДГОТОВКА ДЛЯ ВИМІНИ ПОЛОНЕНИХ ДОБІГАЄ ДО КІНЦЯ; МІЖ ПЕРШИМИ ВИМІНЯНИМИ БУДЕ 50 АМЕРИКАНЦІВ

Токіо. — Альянтські літаки, які патролюють шлях в Північній Кореї, що ним комуністи перевозять з півночі на південь призначених для виміни альянтських хворих і поранених полонених, ствердили, що на цьому шляху, крім трьох валок з полоненими, посуваються на південь сотні вантажних автомашин з воєнним постачанням для фронту. Комуністи, користаючи з нагоди, що альянти не можуть бомбардувати шляху, по якому перевозиться їх полонених, перевозять рівночасно тим шляхом зброю, амуніцію та інше військове постачання для скріплення свого фронту. Тимчасом, підготовка для виміни полонених вже добігає до свого завершення. Сама виміна має початися в найближчий понеділок і потриває приблизно один тиждень, в якому альянти передадуть 5,800 північно-корейських і китайських полонених, в заміну за 600 альянтських, в тому коло 120 американців. Альянтський зв'язковий в Панмунджом повторив своє домагання до червоних, щоб вони при виміні відрізнювали національну приналежність полонених і червоні заповіли, що між тими 100 полоненими, які будуть виміняні першого дня, буде приблизно половина південних корейців і половина американців. Комуністи повідомили, що вони передаватимуть альянтам список полонених для обміну з подрібними інформаціями про тих полонених щонайменше 24 години наперед. Альянти зі свого боку вже вчора завершили підготовку для виміни комуністичних полонених та для одержання своїх.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ: 133,463

Вашинґтон. — Департамент оборони повідомив, що американські втрати впродовж минулого тижня виносили 496 вбитих, поранених і пропавших. Це збільшує загальні американські втрати від початку корейської війни до — 133,463, з того: 23,694 вбитих, 96,868 поранених, 9,149 пропавших і 2,358 полонених.

Совєтсько-американські дебати в О.Н. в справі переговорів в Кореї

Об'єднані Нації, Н. И. — В політичному Комітеті Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй прийшло вчора до деякої виміни слів відносно відновлення переговорів в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї. Совєтський представник А. Вишинський твердив, що З'єдинені Держави самі вишукують всілякі „комплікації" відносно комуно-китайської пропозиції для відновлення переговорів та виміни всіх полонених та домагався, щоб американський уряд, який репрезентує альянтське командування в Кореї, визначив дату, коли можна б переговори в Кореї відновити. Вишинський пригадав, що комуністи висловили формально своє бажання для відновлення переговорів рівночасно з підписанням договору про виміну хворих і ранених полонених, але досі не одержали на це відповіді від альянтського командування. Американський представник — Ернест А. Гросс, відповідаючи на виклик Вишинського, не визначив дати, коли переговори могли б початися знову, але домагався натомість від комуністів, щоб „вони переконали світ, що пропозиції комуно-китайського прем'єра Чу Ен-ляї в тій справі дають конструктивну базу для розв'язки цілої проблеми воєнно-полонених."

Ляос прохає допомоги О.Н. проти комуністичної інвазії

Париж. — Мале королівство Ляос в північно-західному Індо-Китаї скористало із здобутої недавно незалежности та безпосередньо звернулося із закликом до Об'єднаних Націй, щоб вони засудили теперішню інвазію на цю країну з боку комуністичних військ. Цей заклик викликав деяке стурбування у французьких урядових колах, які досі не бажали акції Об'єднаних Націй в індо-китайській війні, побоюючись, що того роду акція може підважити французьку імперію. Обмірковуючи заклик королівства Ляос, французький уряд постановив вважати його закликом до „сумління вільного світу", а не до Об'єднаних Націй, як міжнародної інституції. Тому теж французький уряд проголосив заяву, в якій „прилучується до врочистого протесту" Ляос, але при цьому не згадує Об'єднаних Націй, хоч на їх адресу заклик Ляосу скерований. В заяві французького уряду пригадується оборонні ґарантії, які Франція дала Ляосові, та запевняється, що теперішнє переступлення комуністичними військами кордону Ляосу є частиною комуністичного пляну, скерованого на підбій та поневолення світу. У вияснениях для преси представник французького уряду в Парижі й Саїґон твердив, що Ляос не міг звертатись безпосередньо до Об'єднаних Націй, бо вони не є їх членом. Проте, в чартері ОН виразно зазначено, що країна, яка не є членом ОН, може звернутись до Ради Безпеки та виміждержавному конфлікті, — ліждержавному конфлікті, — якщо вона перебере зобов'язання чартеру.

АНГЛІЯ ТА ЄГИПЕТ ВІДНОВЛЯЮТЬ ПЕРЕГОВОРИ ПРО ЕВАКУАЦІЮ СУЕЗУ

Лондон. — Прем'єр Черчил іменував делеґатів, які мають переговорювати з Єгиптом про евакуацію англійських військ із зони Суезького каналу. Прем'єр Наґіб заявив, що Єгипет обстоює, щоб англійські військові сили негайно залишили Суез, і щоб там лишилися тільки англійські цивільні технічні сили, яких Єгипет не має. Рішення прем'єра Черчила свідчить про те, що Англія погоджується на єгипетські пропозиції. Головою англійської делеґації буде англійський амбасадор в Каїро сер Ральф Стівенсон, а крім нього в переговорах братиме участь командувач англійських наземних військових сил на Середньому Сході сер Брайен Робертсон. Військові споруди в Суезі коштували Англію 500,000,000 фунтів ($1,400,000,000). Згідно з договором з 1936 року, Англія мусіла б залишити зону Суезького каналу в 1956 році.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	2.50	Three months	3.50
Число з суботи (з англійською частиною.		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	2.00	Six months	2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БОЙКОТ КНИЖКИ БИРНГЕМА

В найбільших нюйоркських книгарнях не видно між книжками, які вони реклямують і виставляють на показ, книжки Джеймса Бирнгема „Здержування чи визволення", про яку ми вже згадували кількома наворотами. Проти цеї поведінки книгарень запротестувало в журналі „Ню Лідер" (квітень 13, 1953) кількох письменників та журналістів, що самі є авторами багатьох книжок різного напрямку. Протестуючі теж не погоджуються з деякими висновками автора книжки „Здержування чи визволення", головно, коли мова про „визволення". Вони тільки звертають увагу на одно сумне явище, себто на несправедливе відношення деяких найвпливовіших рецензентів до книжок, написаних відомими антикомуністами. Ці „впливові" рецензії впливають на власників книгарень, на яких і без того натискають, скрито, але успішно, прокомуністичні групи, погрожуючи їм бойкотом. Це й причина, твердять протестуючі, чому на виставових вікнах не видно книжки Бирнгема, хоч вона „обговорює головні проблеми нашого часу" та „накреслює програму майбутнього". До того, заявляють далі протестуючі, „вже сам факт, що це є перша книжка, яка намагається серйозно проаналізувати загальну ідею політики визволення і того, що вона має означати — що нова адміністрація нерішуче проголосила, але чого ще досі практично не оформила — робить останню працю Бирнгема важливим вкладом в інтеліґентну дискусію над закордонною політикою З'єдинених Держав". Тому теж „чи хто погоджується в цілості з критикою Бирнгема та його пропозиціями, чи ні, важливе те, щоб цю книжку прочитало якнайбільше людей та щоб над нею розвинулась можливо якнайширша дискусія".

Протестуючі підкресляють, що комуністи мають спеціяльну причину саботувати цю книжку, бо в ній подано практичні поради, як можна виграти холодну війну. Вони теж взивають читачів журналу „Ню Лідер" робити все можливе, щоб комуністам „не вдалося вбити книжку Бирнгема". Тому теж треба впливати на книгарні, щоб виставляли цю книжку на показ. На цю „наскрізь неамериканську поведінку в відношенні до свободи слова", треба теж звертати увагу якнайширших кіл.

З таким самим апелем можна теж звернутись і до читачів українських часописів, а в першу чергу до читачів „Свободи", що вже мали нагоду пізнати вартість книжки Бирнгема хоча б з того, що було друковане в перекладі в наших фейлетонах.

Не сумніваємось, що так є з книжками та статтями протикомуністичних авторів, як про це пишуть протестуючі в справі книжки Бирнгема. Пригадаємо, що недавно інші протестуючі брали в оборону навіть сенатора Джозефа МекКарті, хоч прилюдно заявили, що не погоджуються з його напасливою тактикою. Сенатор МекКарті написав книжку в своїй обороні, але про неї нема ніде ніякої згадки. Зате в той самий час появилося повно рецензій на книжку проф. Латтимора, який має тепер стати перед судом за кривоприсягу. Як відомо, ім'я Латтимора тісно зв'язане з його совєтофільством та невдалою американською політикою в Китаї. Отже теперішні „вияснювання" Латтимора знайшли найповажніших рецензентів і найповажніші часописи, що їх містили, але книжку сенатора МекКарті, яка появилася одночасно, збуто цілковитою мовчанкою. Те останнє якраз обурило багатьох інтелектуалів і вони запротестували публічно проти цього нездорового суспільного явища.

Як бачимо, в тих двох випадках маємо до діла з комуністичними впливами, які були тут довго дуже сильними, як думати про пропаґанду в користь Москви. Тому саме так тяжко було тут пробитись голосам, які перестерігали Америку перед комуністичною загрозою та московським імперіялізмом. Мабуть ці впливи ще в деяких місцях залишились і спричинили ті протести, про які ми тут згадали.

Надії й побоювання

Уряд З'єдинених Держав, очевидно в порозумінні з іншими альянтами, погодився на пропоноване комуністами відновлення переговорів в справі перемир'я в Кореї та доручив альянтському головному командантові на Далекому Сході, ген. Маркові Кларкові, скомунікуватись в цій справі з комуністичним командуванням. Коротка історія цієї події приблизно така:

Переговори в справі перемир'я в Кореї велись від половини 1951-го року. Під час тих переговорів з важким трудом устійнено демаркаційну лінію майбутнього перемир'я на приблизно теперішній фронтовій лінії, устійнено теж низку деяких інших проблем, аж доки переговори не зупинились на „мертвій точці" суперечностей щодо репатріяції полонених. Комуністи домагалися безумовної репатріяції всіх полонених, без уваги на те, чи вони самі собі того бажають, а альянти не відступали від принципу тільки добровільної репатріяції, себто на узалежнення її від волі самих полонених. На цьому й перервано переговори минулого жовтня, з тим, що альянти виявили готовість продовжувати размови, якщо комуністи видвигнуть якусь нову пропозицію, що забезпечувала б „чесне й справедливе перемир'я". В лютому цього року альянти знову звернулись до комуністичного командування, пропонуючи йому виміну хворих і поранених полонених, очевидно теж на добровільній базі.

З комуністичного боку не було жадної реакції на всі ці альянтські пропозиції. Щойно після смерти Сталіна та зв'язаних з нею змін в Кремлі, комуністичне командування відповіло прихильно в справі виміни хворих і поранених полонених, а зараз після того комуно-китайський прем'єр і міністер закордонних справ Чу Ен-ляї, зразу в радіопромові а опісля у формальному листі, запропонував відновлення переговорів в справі перемир'я, погоджуючись принципово на вимагану альянтами добровільну базу у виміні полонених. Ці пропозиції, які по суті були деякою згодою комуністів на вже давно пропоновану альянтами розв'язку східно-західних суперечностей, послужили комуністичній пропаґанді арґументами в започаткованій ними після смерти Сталіна новій „мировій офензиві", яка й викликує нові надії та нові побоювання в альянтському таборі. В чому заключаються ці надії й побоювання?

Поведінка комуністичного табору після смерти Сталіна справді дає деякі надії на полагодження низки суперечних проблем, включно з війною в Кореї. Але куди більші побоювання в альянтському світі щодо мотивів та цілей тої наглої большевицької „згідливости". У світі вже перевелись ті наївні, які приймали большевицьку пропаґанду та всілякі дипломатичні трюки за добру монету. Світ здає собі справу, що большевики змінюють тільки свою тактику, а не свої цілі, отже й теперішню совєтську „мирову офензиву" вважається тільки за нову зброю в „холодній війні". Це не без підстав „Н. Й. Таймс" недавно твердив, що кілька тижнів совєтської „мирової офензиви" завдали альянтам та їхній оборонній підготовці більше шкоди, ніж могли б були завдати всі найгостріші атаки й виступи. Діло в тому, що совєтська диктатура, яка не рахується з публічною опінією та наставленням свого населення, може дозволяти собі на всілякі тактичні викрути й зиґзаґи, тоді коли в демократичних системах кожна акція вимагає насамперед відповідного наставлення народних мас та їхньої апробати кожночасної політики.

Тому теж в теперішних обставинах надії заходу на полагодження деяких другорядних справ в жадному разі не повинні зменшувати відповідальности й страху щодо дальшого розвитку та дальшої долі світу.

Недоля українських дітей в Росії

В цьогорічних числах штутґартського тижневика „Christ und Welt" видрукував непідписаний полонений цикл спогадів зі своїх переживань у царстві сатани, в Совєтах. Редакція зазначила, що автор, совєтський німець, був з початком війни політичним комісарем у совєтській армії, пізніше, коли дістався до німецького полону, став перекладачем у „Вермахті", поки знову не попав у совєтський полон. В останній своїй статті займається він совєтськими дітьми-засланцями.

Дивне почуття, — пише автор, — коли доводиться жити полоненим в країні, в якій людина виросла. Вона з усім познайомлена, хоч не належить до цього. Вона бачить усе не тільки очима, але й пам'яттю.

В цих роках полону прояснилась мені одна частина системи, про яку я мав досі дуже невиразне уявлення. 14 місяців я прожив в дитячій Карній колонії (робочий лагер МВД для засуджених дітей в віці 10-16 років). Те, що я там побачив, було таке неймовірне, що я не зважився б про те писати, якби я не міг назвати в Зах. Німеччині бодай два тузини свідків на те, що все це правда.

Це було восени 1946 р. Лагер, в якому ми досі пробували, розв'язано. Разом з невеличкою групою німецьких полонених залишивсь я для обслуги світляних споруд і водної помпи. На місце полонених привезено в табір дітей, засуджених до 10 років ув'язнення, здебільша за дрібну крадіж, подекуди також за грабіж, або за участь в протисовєтському партизанському рухові в Карпатській Україні. Совєтське законодавство дозволяє потягати до відповідальности теж неповнолітних.

В більшості були це діти колхозників, котрі в цих голодних воєнних і повоєнних роках вкрали в колхозі кілька літрів нафти чи кілька кілограмів зерна. Кримінальний елемент поміж ними, числом около 40, тероризував решту, себто 600. Навіть совєтські офіцери не мали нічого до говорення в середині опарканеного табору. Там панували неписані закони злочинного світу. Група з 4-ох молодих хлопців, у віці 15-17 років, мала в своїх руках провід. Інтеліґентні й заразом брутальні окружились вони „ґвардією" своїх поклонників. Вони були жахом для нас усіх.

Кримінальники потрапили діставати для себе найкращі харчі. Маса „колхозників" (як цих принагідних „злодіїв" погірдливо називано) мусіла ще більше голодувати. До того кримінальники використовували свою владу в таборі, щоб „усунути" кожного запідозрілого в тайній співпраці з совєтською командою табору. Вони не цурались теж робити це шляхом вбивства. Облиті нафтою і спалені тіла закопували в румовищах, якими повні були пивниці. Протинімецька пропаґанда, що її совєтська влада вела між дітьми, піддала підросткам думку, використати німецькі досвіди при спалюванні людських тіл у кацетах. Як виказало пізніше слідство, в залізних печах бараку для відвошивлення було дійсно спалених кількох суперників у ночі і серед мряки.

Всі спроби управи лагеру завести нібито порядок викликували завзятий спротив. Декілька разів я пережив таке, що молоді хлопці забарикадували всі входи й так довго не впускали нікого, поки їх домагання не сповнено. Кількома демагогічними паролями добували вони для себе прихильність маси ув'язнених дітей і раз навіть підпалили головний адміністраційний будинок. Коли адміністрація не находила вже виходу зі ситуації, тоді зв'язувалась з прокуратурою і МВД. Реґулярні відділи червоної армії „перечісували" тоді зону і важким побиттям придушували дитяче повстання. Та було й так, що один із хлопців коротко перед обсадженням табору військом, виліз на мур і лаяв військові відділи, що готовились до наступу на табір, найжахливішими „триповерховими" прокляттями. Його слова супроводжав град каміння. І його безпроволочно розстріляли.

Автор кінчить свою статтю описом переслухань в жовтні 1949 р. про його ролю у „Вермахті" і звільнення з полону в серпні 1950 р.

Та це, що він написав, вистачає, щоб освідомити собі ці гнилі випарки нелюдської системи володіння мільйонами, системи яка не знає навіть пощади для малолітних. Якою трагічною є доля оцих дітей чи підростків, кинених не тільки на дно нужди, але ще й відданих під „опіку" двох варварських режимів: совєтської лагерної адміністрації та знчавілих і розперезаних кримінальників! А між тими дітьми є і наші, українські діти, що в лютій ненависті до ворога пішли в ліси, де діє УПА, або впали жертвою мести большевицьких загарбників за те, що їхні батьки пішли в партизани.

Величний воістину є масштат незломности українського народу, коли ворог хапатись мусить аж за такі ганебні засоби, як в'язнення у далеких лагерях навіть дітей і підростків „за участь", як пише б. німецький вояк, „в протисовєтському партизанському рухові"!

В. Н-вич

Атомова сила на експорт

Комісія Атомової Енерґії оприлюднила 11 квітня умову, на підставі якої два підприємства, що співпрацюють з промисловістю публічних ужитків, перебрали на себе обов'язок пристосуватися для промислової продукції атомової сили „впродовж найближчих років". Підприємства, які заключили цю умову, це „Піонір Сервіс енд Енджінірінґ Компані" з Шікаго і „Фостел Вілер Корпорейшен" з Ню Йорку. Вони зобов'язалися на власний кошт вивчити різні можливості вживання атомової енерґії та атомових підприємств, а зокрема висловити Комісії Атомової Енерґії свою опінію в справі проєкту атомових електрівень і ролі промислу, коли б цей проєкт здійснився.

Заки ця оповістка появилася в пресі, пресова аґенція „Асошіейтед Пресс" подала була вістку, що атомові знавці прийшли до висновку, що впродовж двох або трьох років може бути побудований досвідчальний реактор для витворювання малої кількости електричної сили. Реактор може схопити температуру, що витворюється при атомовій реакції для витворення сили, потрібної при витворюванні електрики. „Підприємства, які піднялися перевести розшуки в цій справі, повідомили Комісію Атомової Енерґії, що на випадок, як вони розв'яжуть ці проблеми, вони хотіли б побудувати і вести на бизнесовий лад майстерню-реактор, вживаючи до цього приватний капітал" — сказано в повідомленні „Асошіейтед Пресс".

Фахівці кажуть, що „реактор" це місце, в якому ув'язнюється атомова сила так, як в вогнищі витворюються водна пара, що порушає машини для витворення електрики. Це значило б, що атомову силу можна схопити в одному місці, так, як схоплюється водну пару в кітлі і звідси випускати її малими кількостями до машин, що витворюють електрику.

Витворювання атомової сили це монополь і таємниця держави. Одначе ужиток вже витвореної сили можна відступити приватним підприємствам за згодою уряду. Тому, що розколювання атому вимагає велетенських фондів, ця частина підготови мусить залишитися в руках держави. Одначе діяння сили може бути передане приватним підприємствам частями і на це вони вже приготовляють відповідний капітал.

Таке заповідає оповістка Комісії Атомової Енерґії з 11 квітня. З цього виходить, що Америка вже готова до пристосування атомової сили для промислових підприємств. Це відкриває небувалі досі можливості не тільки для Америки, але й для усього світу.

Досі ЗДА призначили десять більйонів долярів на програму випродукування атомових бомб і іншого роду атомової зброї. Тепер питання, чи держава згодиться витратити ще один відсоток з цеї суми для розвитку атомової електричної сили. Знавці кажуть, що треба ще яких $100,000,000 і трохи більшого зусилля для „поневолення" атому, щоб він міг витворювати електричну силу. Це могло б статись уже незабаром, бо до двох років. На їхню думку витворювання електрики при допомозі атому певне, тільки ще не відомо, кільки часу на це треба. Вони теж кажуть, що ЗДА не дуже потребують такої сили й тому уряд не спішиться з її використанням. Зате дуже потребують її інші країни для розвитку своїх відсталих околиць і для використовування природних багатств. Якщо б Америка уярмила атом і спромоглася, наприклад, упродовж двох років проголосити, що вона має вже на експорт практичний реактор, чи там вогнище для витворювання електричної сили, то наслідки

(Закінчення на стор. 3-тій)

„БОРИСЛАВ ДРОГОБЫЧ ОБЛ."

Сусіда з восьмого „апартаменту" часто переконує мене, що підсовєтська Україна — це вільна і щаслива земля. З праці вертаємося нераз одночасно й, затримавши мене біля поштових скриньок, він оповідає про чуда у вільній батьківщині. На прощання дає мені совєтофільський місцевий часопис і пояснює: „Там прочитаєте"!

Коли я пробую йому роз'яснити, що дійсність значно відбігає від писанини совєтофільського часопису, то він обурливо вимагає доказів. Доказів призбирується задовільно багато і вони повільно порушують його певність. Багато допомогла моєму переконуванню доля вірменів, що тисячами виїхали свого часу до СССР. Вірменин з сусіднього дому підтвердив мої слова:

— А правда. Спочатку писали, що дуже добре. Потім — щоб прислати одежу а потім — нічого. От вже кілька років, як нічого не пишуть... А чого не пишуть? Як добре — напиши. Як зле — напиши...

— А не пишуть, бо їх і на світі немає. По Сибірах вигинули. І Вірменії немає. Сама Росія, — переконую.

— Так ви скажете, що й України немає!

— Немає! Сама Росія.

Сьогодні сусід був збентежений. Несміливо показав мені листа з „старого краю". Лист йшов досить довго, але дійшов. У листі пишуть, що все добре. Але чомусь більшість родини поїхали кудись лікуватися і там повмирали. Це саме сталось і з багатьома знайомими.

— Чого їм всім їхати лікуватись? — дивується сусіда.

Доки він дивується, я розглядаю коверт з України і переможно показую йому:

— Ну, й де тут Україна? Росія і більш нічого! Прочитайте поштову печатку.

Сусіда довго приглядається ковертові й тяжко зідхає:

— Так, воно, дійсно...

На коверті чорним по білому, вірніше по сірому: „СССР. 21. 10. 52. Борислав Дрогобыч. Обл." А трохи збоку штемпель: „Международное".

— Международное... — з зусиллям читає сусіда. — Ну, й слово придумали, — хитає головою. І хто так в Бориславі каже?

— Не придумали, а це чисто російське слово! А таку літеру знаєте?

— Ні, — підозріливо дивиться на „ы" у „Дрогобыч. обл." Бач, і літери позмінювали.

— Та не позмінювали, а просто російські запровадили...

. . . .

А зовсім увечорі зайшов він до мене. В руках мав „Радянську Україну", — київську центральну газету.

— О, спасибі. Цікаво буде пригадати давнє!

— Та я не пригадати, а показати, що ви таки правду говорили. Ось дивіться.

Дивлюся. „Радянська Україна" з 18 березня 1953 року. На першій сторінці світлина групи робітників за столом. Під світлиною підпис: „Київський завод „Більшовик". На фото: стахановець цеху хімічної апаратури Є. Г. Левтеров читає своїм товаришам матеріяли четвертої сесії Верховної Ради СРСР".

— Ну, і що ж такого?

— А погляньте на світлину. От ніколи б не повірив!

Приглядаюсь. Отож в кімнаті клюбу київського заводу на стіні напис російською мовою: „Да здравствует героический советский народ, народ созидатель — творец свободной социалистической жизни".

— Ну і що ж такого? Звичайне явище! Там всюди так. Не тільки в Бориславі чи Києві, але і в Харкові, у Львові, у Луцьку...

— А чого не по-нашому? — розгублено питається сусіда сам себе і розводить руками, — чого не по-нашому? Як в Україні, то повинно бути по-українському, у Вірменії — по-вірменському, а в Росії по-російському. А чого всюди по-російському? Бо як в Бориславі по-російському, у Києві по-російському, то де по-українському?

— У Сибіру, — хочу відповісти йому, — але приглянувшись до його болісного обличчя, стримуюсь.

Л. Печинська

Д-р Юліян Налисник

ПЕРШЕ ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ В СОФІЇ

(2)

Прийшлись ще пережити вбивство німецького представника у Києві Айхгорна, гетьманський переворот у Києві дня 29 квітня 1918 року, а радше розігнання німцями Центральної Ради з її урядом, ароґантське повідомлення про те наших батьків народу молоденьким німецьким старшиною, віддання німцями влади в руки генерала Скоропадського та проголошення його гетьманом України, під спонтанну протинімецьку та протигетьманську маніфестацію, однак на тім й скінчилось.

Прийшлось пережити страшний вибух амуніційних магазинів на Звіринці, робота місцевих большевиків, який знищив цілковито одну дільницю міста на окраїні, та демонстративний похорон жертв того вибуху.

З був. міністерств залишилось в цілості на своєму місці тільки наше Міністерство Закордонних Справ, а сам міністер, отримавши від гетьмана затвердження складу свого Посольства, зложив йому чи може тільки його міністрові закордонних справ візиту та й ми почали ладитись до дороги.

Діяльність Посольства

Полагодивши всі потрібні до виїзду формальності, дня 18 червня ст. стилю 1918 року виїхало з Києва в дорогу вже третє з черги, поза Берлінським та Віденським, представництво молодої української держави до столиці Болгарії, Софії, в такому складі: посол — згаданий вже професор Олександер Шульгин, соціял-федераліст, що володів поза українською та російською мовами ще добре французькою мовою, секретар — Степан Дрогомирецький, бувший галицький москвофіл, бувший товариш славно відомого з афери „святця" Распутіна російського міністра внутрішніх справ Протопопова, тепер нібито навернений українець, володів українською, російською та трохи німецькою й французькою мовами, сам писав письма на українській та латинській машинці; воєнний аташе: генерал царської армії Бобровський, який володів трохи українською мовою; драгоман чи атташе: О. Додул, молодий бесарабський румун, що володів добре українською, російською, болгарською, румунською та французькою мовами; з ним його прегарна жінка, що володіла тими самими мовами, за вийнятком української; нас чотирьох урядовців вже цілком свідомих українців, які, на жаль, володіли тільки українською та російською мовами за вийнятком мене, що говорив ще й по-польськи, німецьки та пробував говорити по-французьки, а саме, Петро Сікора з Києва, соціял-демократ, відомий опісля український діяч на еміґрації в Празі та Варшаві, співробітник головного отамана Петлюри з часів його видавничої діяльности в Москві, Дмитро Шелудько зі Золотоноші на Полтавщині, молодий вчений філолог, Микола Лаврик, теж з Лівобережної України, та я Юліян Налисник, з далекої Коросняншини, тої найдальше на північний захід висуненої української етнографічної території. Радник Посольства: Федір Шульга, одеський власник друкарні, що говорив тільки українською та російською мовами, приїхав згодом пароплавом з Одеси через Варну до Софії. Їхали ще з нами молодий гуцул Дараган, що мав повнити в нас обов'язки сторожа, однак він скоро затужив за своїми горами та при першій нагоді подався додому, та молода студентка Київського університету Вольська, із зукраїнізованої польської родини, сестра Вольської-Мурської, відомої на еміґрації журналістки чи жінки журналіста, що вийшла була заміж за болгарина Пчелинського. Вона мала повнити в нас обов'язки писарки на машині, однак відійшла від нас скоро, бо її теща не позволила їй працювати. Опісля приходила до нас та з плачем оповідала нам про своє життя серед таких болгар, де ще панували патріярхальні фамілійні звичаї, а вона поступово студентка російської школи. Всі члени Посольства, за вийнятком О. Шульгина та П. Сікори, були безпартійні.

Їхали ми через Львів, де на станції привітало нас галицьке українське громадянство на чолі з померлим недавно у Филаделфії д-ром Льонгином Цегельським та ще якимсь кооператором, далі через Краків-Відень. Ми з Лавриком висіли в Кракові, де я відвідав брата, закупили собі одяги, звиділи замок Вавель, а в книзі відвідувачів внесли свої прізвища з додатком: „урядовці першого Українського Посольства в Софії". По двох днях побуту поїхали до Відня. Там було вже наше Посольство, очолюване Вячеславом Липинським. Полагодивши деякі формальності, ми по кількаденному побуті у Відні, виїхали до Софії через Будапешт-Білгород-Ніш. До Софії ми приїхали на самого св. Володимира, дня 28. 7. (нов. стилю), 1918 року, де на станції привітали нас дуже сердечно урядовці Міністерства Закордонних Справ, з міністром Маліновим на чолі.

Першим нашим завданням було знайти відповідне приміщення для Посольства та для нас самих. Посла болгари примістили в найкращій в Софії гостинниці „Бьлгария", зараз біля царського двірця. Дуже скоро наше Посольство отримало в наєм двоповерхову кам'яницю-віллу при вул. Царь Крумь 11, недалеко від центру міста, а ми, члени Посольства, розмістились поміж болгарами на відповідних квартирах. Болгари з самого початку відносилися до нас дуже прихильно. Загально відомо, що болгари великі русофіли, своє визволення з-під турецького ярма завдячують російській армії та цареві Олександрові II, якому на принципальній софійській вулиці, Булевард цар Александер II, виставили величавий пам'ятник, як цареві визвольникові, а у місті Пльвен виставили величавий мавзолей для російських жовнірів, які поклали свої голови на полі бою з турками в році 1878. Тому то болгари всі свої симпатії, які мали до Росії, скерували тепер до нас, представників молодої держави, яка мала, як здавалося, зайняти місце давньої Росії, як опікунки менших балканських слов'янських народів.

Яку роботу проробив сам п. посол за час свого 5-ти місячного побуту в Софії, нехай говорять його слова з листа, який я від нього в тій справі отримав:

„Які були мої дипломатичні зносини в Софії — властиво дуже важливих не було. Звичайно я був в постійному контакті з Маліновим (мін. зак. справ) і генеральним секретарем Міністерства Закордонних Справ Радевим, з царем Фердинандом, потім з царем Борисом, пізніше з прем'єром Тодоровим і силою інших міністрів та депутатів. Підтримував тісний зв'язок з нечисленним дипломатичним корпусом: графом Герміном (Австрія), гр. Оберндорфом (Німеччина), з Сефа Беєм (Туреччина), Мервілле (Голляндія), з еспанським послом.

Найцікавіше пригадати генерального консула Америки Мерфі, старого чоловіка, бо він був одиноким придставником Антанти в Болгарії (Америка до кінця не проголосила війни останній). Я передав Мерфі великий меморіял де освітлював ситуацію на Україні, говорив про небезпеку большевицької навали коли б окупаційні австро-німецькі війська раптово покинуть Україну доки не буде зорганізоване українське військо або доки не заступлять німців антантські війська. Мерфі обіцяв передати свому урядові цей меморіял. Наслідки його як Ви знаєте, були невеликі, — завдяки Малінову я був у курсі справ та драми, свідками якої ми всі були. Він опо-

(Продовження буде).

Теодор Терен-Юськів

ЛИСЕНКОВА ПІСНЯ ТА ЇЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

(Закінчення)

Про інтерпретацію Лисенкових пісень, можна би писати довжелезні статті. Тут обмежимось тільки до деяких характеристичних моментів і помічень.

Зачнім від: Мені однаково. Як тяжко висловити тоном, співу байдужність (позірну!) перших слів. Та вона мусить прозвучати в цій лаконічній фразі, бо інакше голос ні музика не зроблять наміченого враження. Або: Та не однаково мені і т. д., зазначені є ноти, текст і знак f (orte), себто міцно, і це все. Та в цім важливім місці мусить бути в голосі: ненависть, біль, гнів, жаль, неспокій, всі почування, що опадають притьмом людину, коли кривдять і зневажають все, що їй найдороще: Україну Співак може все це добре відчувати, та коли неспроможний передати це голосом, інтерпретація буде поверхова.

Лисенкову пісню пісень: Гетьмани та Ой, Дніпре, мій Дніпре, збаналізовано у нас через зачасте і безтолке виконання. В чім же суть збаналізовання? Ось: Гетьмани. Коли піяніст заграє без зрозуміння і без душі вступ, як виконавець зачне співати тони для тонів, без музично-психологічного змісту, коли і фраза: На той Чигирин — не буде пронизана жалем і тугою, що заховані „між нотами", а дальше шістдесятьчвіркові і тридцятьдвійкові ноти тактів: козацької слави, убогих руїн — не будуть заспівані правильно і бігло, то це вже вистане, щоб пісню зробити нецікавою і порожньою. Коли ж ще до цього акомпаніятор, за згодою співака, пожене бездумним темпом в: Базарі, де військо, як море червоне, і т. д. (це буде стрибання кізок, а не басування козацьких коней), то добавить тільки до незрозуміння духа пісні. А зате в іншій пісні, де мусить бути гра і спів, як шалений льот коня: як вихор, що тута гуляє, — то співак і піяніст проволочуть мелодію темпом дідоводів (Безмежнеє поле). Звичайно, щоб зрозуміти тут дух музики, треба знати і душевний стан героя: „Зів'ялого листя". Чи можна говорити про інтерпретацію: Ой, Дніпре, мій Дніпре, коли вже четвертий тон тексту з початку є фальшивий (his замість h), Шевченкову мову „скореґовано": „пекельноє" замість пекельнеє св'ято, а: дай то Боже милий — скидається скорше на погрозу Богові, як на молитву. І це все зафіксовано на грамофонній плиті! Чому майже всі співаки поголовно позбавляють цю крицеву пісню її музичної квінтесенції, зчеркаючи тріюмфально побідний марш-закінчення? Менцінський цього зовсім не робив! Яка користь з такої „інтерпретації" слухачеві, Лисенкові й українській музиці?

Наша народна пісня, що її найкращим знатоком був Лисенко, це драма в мініятурі, повна реальних і психологічних конфліктів. В кожній стрічці є якась акція, що її треба передати голосом. Коли цього нема — пісня при найкращій мелодії зводиться до нудної співанини.

Коли взяти чумацьку: Ой, і не стелися, що мелодично є одною з найцікавіших народних пісень, і зачати її легко, майже неохоче, бо такий настрій „зліцитованого" чумака, і коли з його вірою, що ця пригода пройде, скріплювати голос, скорість і настрій, та закінчити оптимістично, бо чумак же знов розбагатіє. Так передана пісня, робить помітні враження.

Ой, запив козак — це контемпляційно психологічна драма. Знаменитий інтерпретатор народної пісні в мініятуровім малюнку, Амврозій Ждаха, зобразив цих двох друзів, козака і коня серед зимової хуги. Скільки ніжности, чулося, щирости і серця треба вложити в цю пісню, щоб віддати голосом її глибину.

Ой, бре море, бре — це безшабашна, шиночна, мажорна пісня, що дає вдячне поле до інтерпретації.

Пісня: Дощик — засднично на жіночий голос, та вже сама довженна приґравка-овертюра, така інтересна і так прегарно скомпонована в наслідуванні грайливо дощевого капання, що не можна її просто поминути, не заспівавши.

Не можу і я мати претенсій, щоб моя інтерпретація була ідеальна. Як не має ідеально скінченої поезії, повісти, малюнку чи композиції, особливо в очах власного творця. Але можу з повною свідомістю твердити, що моя інтерпретація Лисенкової пісні оперта на якнайдбалившім простудіюванні й аналізі словного і музичного тексту та джерел, що помагають у зглибленні передання.

АТОМОВА СИЛА НА ЕКСПОРТ

(Закінчення зі стор. 2.)

цього були б просто епохальні. Це був би теж доказ, що Америка готова поділитися атомовою силою з іншими країнами для творчих цілей. Цей аргумент був би більш ефективний, ніж уся протиамериканська пропаґанда. Це був би доказ, що Америка готова допомогти піднести життєвий рівень населення по цілому світі. Це було б теж позитивне ствердження, що атомова сила не тільки руйнуюча сила, але й така, що може причинитись до найбільшого матеріяльного добробуту людини.

Впарі з цим ідуть такі міркування: Що сталось би в теперішньому роздвоєному світі, якщоб завтра Совєтська Росія запропонувала країнам необмежене користування електричною силою, витвореною при допомозі атому, зазначуючи, що вона має готові реактори для відступлення різним країнам? Немає сумніву, що не зважаючи на невільничу систему комунізму, різні країни таки кинулися б в обійми Совєтів, щоб використати дешеву електрику для хвилевої розбудови своєї промисловости, без уваги на це, що може статися пізніше.

Світ знає, що ЗДА це атомовий арсенал. Західні країни знають, що Америка не вжиє атомової сили для поневолення країн, а тільки для самооборони і то в крайньому випадку, тому, коли б так Америка вже тепер запропонувала зубожілим країнам на приступних умовах передачу реакторів для витворювання дешевої електричної сили, вона певно прихилила б для себе населення багатьох країн на всіх континентах.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Алентавн, Па.

Заходами Української Православної Парафії Пр. Д. Марії, а також при співпраці других українських організацій, що є в Аллентавні і поза ним, відбулися такі імпрези:

В неділю, 2 листопада 1952, **Листопадове Свято**, заходом парафії. В праграмі були: реферат о. парох Д-р В. Левицький, Парафіяльний Хор під кер. Г. Лозинського виконав пісні: „Зажурились галичанки", „Живи Україно", „Ой у городі" і „Журавлі". Декламації: „Вінок на могилі" — Роза Ценка, „Останній борець" — Олег Левицький, „Герой" (англ. мовою) — Артур Тот, „Кого я люблю" — Ігор Левицький, „Велика жертва" і „Листопадовий Спомин" — п. Галина Левицька. Діти вивели сценічні вправи до віршів: „Як з Бережан до кадри", „Заквітчали дівчатонька", та інсценізацію вірша: „Не здавить ворог нас" — усе це під кер. п. Галини Левицької. — Зібрано і переслано на Українську Національну Раду $ 30.

На Різдвяний дарунок для залишенців в Европі зібрала парафія 600 ф. одежі та $ 25.00 грішми. Жертводавці: по $ 10 — Теодор Іваськів, Олена Тейка, $ 4 — о. парох, $ 1 Василь Ракочий. Гроші вислано до „Фонду Мати і Дитина" у Филаделфії, а одіж у пакунках впрост до ЗУАДК в Німеччині й Австрії. Збіркою і висилкою зайнялося також парафіяльне Сестрицтво під кер. п. П. Лаби.

В суботу, 13 грудня 1952 р. Драматично - Хореографічний Гурток „Джерело" при Молоді ОДВУ в Н. Й. дав **Вечір українських танків** в залі парафії. Виступало 30 осіб під кер. п. Р. Петріни і виконали прекрасно усі точки програми. Чистий дохід був призначений на Українських Інвалідів і хворих в Европі.

Традиційний Вечір св. Миколая для діточок відбувся заходом парафії в неділю, 21 грудня 1952 р. Діти відіграли вміло сценку п. з. Св. Миколай в Аллентавні — укладу о. пароха. Виступали діти: Ярослава й Катруся Бохни, Олег й Ігор Левицькі, Павло Перун, Варварка Мала, Анна Йонак, Іванка Лобуз, Івась Халупа й інші школярі. Ролю мами грала добре Роза Ценка, а ролю св. Миколая п. Олекса Попик. — Роздано також дарунки парафії для сиріт.

В суботу, 20 грудня 1952 р. місцевий відділ „Союзу Українок" улаштував для своїх членів **Вечірку**, на якій зібрано в часі чайку $ 40.85 на „Фонд Мами і Дитини", які постановлено вислати до централі у Филаделфії.

На пропозицію православної парафії улаштовано в неділю, 25 січня 1953 р. **Свято Державности** — спільними силами парафії, ОДВУ й ООЧСУ. Відкрив о. парох, що й проводив програмою. Парафіяльний Хор відспівав пісні: „Вкраїно Мати", „Засяло сонце", „Живи, Україно", „Далека ти, а близька нам". Дуже змістовний реферат виголосив п. Теофіль Бак-Бойчук з Филаделфії. Деклямували діти — Павло Перун, Олег Левицький, Ігор Левицький, М. Хорват, Богдан Ґелетканич; старші: Леонід Лисенко, Маруся Павлюк, п. Галина Левицька, яка й рецитувала вірш „Розрита Могила" в інсценізації укладу о. пароха: Розрита Могила й Воскресення України. Виконавцями були наші славні хлопці старої і нової іміґрації. Чистий дохід $ 67.35 переслано до Українського Конґресового Комітету.

Заходом місцевого відділу „Союзу Українок" улаштовано в неділю, 22 лютого 1953 р. **Академію** в пошану сл. п. **Ольги Басараб.** Змістовний реферат мала п. Олена Лотоцька з Филаделфії, парафіяльний хор відспівав три пісні і деклямувало двоє дітей. В часі чайку промовляли прибувші гості: п. Олена Коломінська і два мужчини. Зібрано датків на „Фонд Мами і Дитини" $ 50.65, які рішено вислати до централі.

Шевченкове Свято улаштувала парафія в неділю, 15 березня 1953 р. В програмі були: реферат — о. парох, пісні парафіяльного хору — „Думи мої", „Сонце заходить", „Човник хитається", „Вилітали орли", „Заповіт". Деклямували діти: Ігор Левицький, Тарас Чубенко, Олег Левицький, Павло Перун, Донька Малиновська, Карольця Ленц, чотиролітня Оксана Левицька. Старші: Терентій Коваль, Галина Левицька. Під її керуванням виконали діточки амер. уродження: Варварка Мала, Славка Ландесласр, Славка і Катруся Бохни пісні у ритмічних вправах. Свято закінчено збірною інсценізацією п. з. Проща на могилу під Каневом, укладу о. пароха. На сцені виступило 25 осіб старших і дітей. Вінок плели і з віршуванням складали на могилу — п. Галина Левицька і Роза Ценка. Усі приявні, на тлі рецитації середини віршу „Думи мої" у виконанні о. пароха — заспівували початок і кінець: Думи мої, думи мої . . . гармонізації українських бандуристів. Зі старої іміґрації гарно співали п. Катерина Позебанчук і Татіяна Камінська. Славні хлопці нової іміґрації у козацьких убраннях творили групу українських вояків біля могили, а дітвора лежала на траві біля сидячих старших прочан. Інсценізація своїм глибоким змістом й оригінальністю укладу викликала велике захоплення у гостей. — Зібрано й переслано $ 24.00 на Українську Національну Раду через УККА.

За Героїв Листопадового Зриву, Базару, Крут, сл. п. Ольгу Басараб і генія Тараса Шевченка були відслужені у припадаючі дні Панахиди в православній церкві.

Про наші Різдвяні і Великодні релігійно - народні цінноці і звичаї появилися в місцевій англомовній пресі статті укладу о. пароха, а також знимки.

Учасник

Шікаґо, Ілл.

Один балянс праці й майна в Шікаґо

Скромно і без розголосу дня 1 березня ц. р. відбулися річні Загальні Збори Українсько - Американського Кооперативного Товариства „Самодопомога" в Шікаґо. На зборах, попри інші звіти, прочитано наступний балянс на 31 грудня 1952 р.:

Активи:

Каса — $ 1,143.76; депозити — 728.72; площа в Равнд Лейку — 5,000.00; обстановка — 721.83; будинки — 12, 172.76. Разом $ 19,767.07.

Пассиви:

Біжучі зобов'язання — $ 1,478.85; гіпотечний довг — 4,000.00; інші довги — 450.00; уділи — $ 12,859.00; запасний фонд — 957.21; надвижка в 1952 р. — 22.01. Разом $ 19.767.07.

Після звіту Контрольної Комісії Загальні Збори висловили признання дотеперішній Управі та вибрали нову Управу в такому складі:

Степан Заплатинський — президент; інж. Ілля Семянчук — заступник; мґр. Олександер Нагоряк — секретар; Осип Дацко — скарбник; Григорій Масник — орг. референт; Богдан Козак — виховний рефер.; Володимир Каштанюк — техн.-госп. референт; Михайло Гарасим — адміністратор оселі; Петро Ґула — книговод.

Контрольна Комісія:

Михайло Кришталь, інж. Степан Куропась, інж. Богдан Білинський.

Кромі названих органів вибрано також Кураторію фонду для відкриття торговельного підприємства а також спеціяльну комісію, що матиме за завдання поробити всі можливі заходи для відкриття такого підприємства.

Самі цифри балянсу вказують на те, що кооп. Т-во „Самодопомога" це поважна громадська установа, оперта на здорових фінансових підставах. Тому саме й варто, хоча коротко згадати історію цеї молодої установи.

В 1950 р. група громадян, що бачила загрозу морального й фізичного нидіння нашої молоді, зокрема у великих містах, постановила заснувати вакаційну оселю. Хоча початки для новоприбулих були тяжкі, однак ці ентузіясти, за піддержкою одиниць зі старої іміґрації, заснували Товариство опіки над молоддю „Самопоміч" з уділами по $ 100. — та купили догідний об'єкт над озером в Равнд Лейку. Перед основниками стояли перші трудноці урухомлення оселі та $ 8,000 — гіпотечного довгу. Жертвенна праця членів допомогла довести куплений об'єкт до порядку, так що того ж таки року відбуто оселю з пластово - новацьким порядком. До тепер вже три рази пересічно по 100 дітей провело тут свої літні ферії серед рідної атмосфери та серед природи з чистим воздухом, сонцем та водою, відновляючи себе фізично та духово. В 1951 р. переведено товариство на ширший кооперативний статут за формальним записом в дистрикті Колюмбія та реєстрацію в стейті Іллиной. Сталий осідок Т-ва є: 2408 Вест Шікаґо Аве. — Шікаґо 22 — Іллиной.

Кооперативне Товариство нараховує тепер 137 членів з 12,859.00 $ уділового капіталу та має 957.00 $ запасного фонду.

У цьому році Т-во задумує поширити свою діяльність та згідно з новим статутом заложити торговельне підприємство, що його прибутки дозволили б фінансувати виховні цілі Т-ва. Уважаємо, що Шікаґо може чванитися такими гарними успіхами та закликати других іти за його прикладом для добра української справи.

Управа Кооп. Т-ва закликає всіх свідомих громадян ставати членами товариства та своїми уділами причинитися до поширення його діяльности. Вплачений уділ є забезпечений майном Т-ва та в разі потреби може бути повернений згідно зі статутом.

Цей уділ однак не лежить дармо, а допомагає розбудовувати економічну силу нашої еміґрації.

Богдан Козак
фінансовий секретар

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Австралії

МАНІФЕСТАЦІЯ В 20-РОКОВИНИ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Комітет для відзначення 20-тої річниці голоду на Україні, в склад якого входять представники всіх українських організацій в Аделаїді, на своєму засіданні, 14 лютого вирішив влаштувати маніфестацію в Аделаїді дня 26 квітня 1953 року.

Комітет під головуванням голови Управи УГПА, п. полк. Я. Закревського, та під керівництвом Ділової Управи проробив вже деяку підготовчу роботу.

Між іншими виклопотано дозвіл на маніфестаційний похід головними вулицями Аделаїди, та складення вінків на могилі Незнаного Вояка.

Крім того покликано до життя редакційну комісію, яка займеться випрацюванням пляну пропаґандивної літератури, як летючок, листівок, статтей до преси, радіо, тощо.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В ЧУЛЬОРІ

У Чульорі, Австралія, існує українська суботня школа, яка дуже швидко почала розвиватись і вже сьогодні нараховує 60 учнів (чотири кляси та дитячий садок) під керівництвом кваліфікованих учителів: Л. Гаєвської (керівниця школи), п-ні Коржанівської, мґр. Кужиля.

УКРАЇНЕЦЬ У КОНВЕНЦІЇ ГРОМАДЯНСТВА В КАНБЕРІ

В 4-тій конференції громадянства, яка відбулася в Канбері, столиці Атстралії, взяв участь голова Української Громади НСВ д-р Клявдій Білинський. До цього часу ніколи представники т. зв. нових іміґрантів не брали участи в конвенціях.

Зі Спорту

С. К. СУМА (Клівленд) — ЛІДЕРКРАНЦ 1:2 (0:1).

Менсфілд, Огайо. — В суботу 11 квітня клівлендський УСК „Орлик" об'єднався зі Спілкою Української Молоді Америки (СУМА) в Клівленді й відтепер виступатиме під назвою: Спортовий Клюб СУМА — Клівленд.

Перші змагання весняної рунди за чемпіонат стейту принесли новоспеченим сумівцям два пункти й 3:0 воріт воковером (Йонґставн не приїхав).

Другі змагання, проти чемпіона Лідеркранц у Менфілді, не давали ніяких надій на успіх. А все ж... Тільки неввага української дефензиви в останній хвилині заважила (завадила), що наші не вивезли з гарячої провінції бодай одного пункту. Скріплені братами Купиняками з Лорейну, українці заграли надсподівано добре, причому загребущий воротар Купиняк II., молодий Лисий I. на правому крилі, Косак Клик I. і Ґіщинський вибивалися понад рівень. Ворота для українців здобули Лисий II. і Клик II. на спілку (краще б кожний з них здобув був сам по двоє воріт, ніж здобувати одні „на спілку"!). Мораль цих змагань: в останній фазі гри треба здвоїти забезпеку своїх воріт. Хіба не гріх і сміх губити за одну мінуту те, що здобуто важкою працею за вісімдесять девять мінут?!...

ОНО.

До
ВПана Інженера Константина Церкевича
350 Ґров Стріт, Джерзи Ситі, Н. Дж.

Високоповажаний Пане Інженере!

Почуваюся до милого обов'язку повідомити Вас, що почавши від 9 березня ц.р. я працюю як технічний кресляр в одному із інженерських бюр в Клівленді. Я дуже задоволений з нової професії і умовин, в яких я перебуваю тепер. До цього часу доручені мені креслярські праці я виконую самостійно включно з обслугою т. зв. „блю прінт машін". Праця є цікава і різноманітна. Як винагородження одержую $300.00 місячно за умовою, що після кількох місяців повинен одержати підвижку ($350.00) плюс так зв. овертайм.

Цією дорогою ласкаво прошу приняти мою щиро-сердечну подяку за Ваш труд та велике старання в мойому перевишколі. Бо тільки через Ваше вміле переведення навчання технічного креслення кореспонденційною методою, я, як український воєнний інвалід, що був зданий на знущання лихої долі здобув нову, високо вартісну і добре платну професію. З закінченням технічного перевишколу переступаю поріг до дійсного і нормального життя, стаю фаховою людиною, перед якою невідоме завтра вже не існує.

Хоч я перестаю бути Вашим учнем, одначе я не зриваю контакту з Вами. Захоплений Вашою ідеєю перевишколу нашої еміґрації і маючи тепер більше вільного часу, я буду старатися на кожному кроці пропаґувати технічне креслення, як рятунок, для багатьох колись мені подібних.

З глибокою пошаною

ВОЛОДИМИР АНТОНІВ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Елизабет, Н. Дж.

Коляда на Допомогу залишенцям в Европі.

Центральний Комітет Українських Національних Організацій в Елизабет переводить кожного року в Елизабет і околиці коляду на народні цілі. Це вже така традиція. Також в тому році згідно з дорученням Українського Конґресового Комітету Центральний Комітет в Елизабет, як відділ УККА, перевів коляду на допомогу залишенцям в Европі.

Члени уряду і представники поодиноких товариств і організацій та громадяни з-поза Комітету, з давних і нових еміґрантів та тут роджених, колядували в днях 13, 14 і 20 січня.

Елизабет-Порт і Північ. Листи ч.: 4307, 4308, 4305, 4306. Колядники: Кіценюк М., Козак О., Богач С., Муха Ів., Стець Т., Пилат Ів., Квас В., Солківський В., Гусак Л., Кобасовський Ів., Іванців М.

Листа ч. 4307: по $5: Кіценюк Микола, Красновський Яків і Агафія; Гила П. $4; по $3: Костишин Текля, Хоркавців Г., Мудрий І., Федишин В.; по $2: Гавловський С., Стець Т., Салабай В., Стромецька Юлія, Іваник І., Гринищак М., Яблонський М., Коритко І., Райхель М., Качмар Ів., Луців М., Гусак Л., Березюк Б., Кириченко Ів., Могила Ст.; по $1: Яворський Ф., Гавловський Ів., Полянський А. — Разом $59.

Листа ч. 4308: по $5: Іванців Михайло, Войчук Володимир; по $3: Юрчак Т., Михалик В.; по $2: Мацьковський В., Воробець І., Д-р Шлемкевич М., Заремба Я., Стефура М., Кобасовський І., Богач С. Шпирун Катерина; по $1: Ярема П., Винарчук М., Дідух Т.

Листа ч. 4305: по $5: Козак Осип Сташко Павло, Солтівський Іван, Попадюк Степан, Д-р Мовчан Юліян; по $3: Пилат І., Кусмида Ф.; по $2: Назінек Анастазія, Павлик І., Купчак М., Рабець Т., Штабалюк П., Пограничний С. Циктор М., Яцків С., Білоус В., Полянська Юлія, Полянська Марія, Вабоїд Іл., Федірко О., Бабляк Марія, Юрченко М., Лещак Христина, Каплун .М, Пилат П.; по $1: Ґолей М., Ковальчук Л., Лахайовський М., Мамчак Е., Лабунський П., Ґріґорі Фенґолі, Павалик Анна, Кузьо І., Вовчко В., Баран С., Федунка М., Кардаш В., Горинь М., Сас В., Федірко І., Равінський П., Роґошевський П., Пилат Марія, Семен Олекса, Яблонський Ю., Федірко М., Вайтала І., Каша С. — Разом $90.00

Листа ч. 4306: по $5: Дочич Петро, Остапчук Петро, Луців Михайло, Безкоровайний Михайло; $4 Воднар І.; по $3: Яворський В., Марич В.; по $2: Муха І., Думич В., Макара В., Д-р Панасюк Б., Д-р Федун С., Федун Т., Матужак А., Лещак Марія, Стефанців М., Скамбура Я., Хитра М., Волуйчук Є., Кертичак Ю.; по $1: Гіль В., Матужак Ф., Огоновський Й., Поливчак Ю., Ґаліновнч Євдокія. — Разом $61.00

Зіставлення: Елизабет — Порт і Елизабет — Північ на всі листи: $245.00

Елизабет-Місто

Листи ч. 4311 і ч. 4312.

Колядники: Пінковський М., Яськів Р., Магмед С., Голда Б., Подільчук І., Мельничук П., Зелінка К., Волуйчук Є., Федаш Т.

Листа ч. 4311: $10 Сухорський Михайло; по $5: Полевчак Андрій, Слободян Роман, Качурак Іван, Кінащук Гнат, Личатин Михайло, Левчик Іван; $3 Голда Б.; по $2: Фецула І., Сенчій Ю., Олекса О., Варна М., Циктор П., Гульник М., Кінащук М., Магмет С.; по $1: Ґолда Анна, Гирила В., Шубяк Я., Шубяк С., Шубяк Т., Налепа Марія, Ковальчик, Корнас С., Матлаґа М., Поваида В. — Разом $69.00

Листа ч. 4312: по $5: Смит Андрій, Кіценюк Іван, Штавбах Луїс і Кл.; по $3: Подільчук І., Личатин І., Піньковський М.; по $2: Зелінка К., Яськів Р., Левицький Р., Тхір Д., Кривокульський В., Кравець М., Процак М.(мол.), Огар Анастазія, о. Чапельський Л., Несінка Анна, Стець Д., Луняк Т.; по $1: Данчак М., Процак М.(стр), Сірий Ф., Гуменюк М., Мушинський В., Зелінка І., Карнас М., Ґарбовський В., Федаш Т., Сенько І., Майко І., Маляс П., Ґинда М., Гавраняк Д., Пирза І., о. Уляницький А. — Разом $64.00.

Елизабет-Місто на дві листи: $133.00.

Елизабет - Бейвей і Линден

Листа ч. 4310, ч. 4309, ч. 4304.

Колядники: Полевчак А., Лашинюк В., Стасюк І., Гриб І., Яблонський М.

Листа ч. 4310: по $5: Лашинюк Василь, Пирожак Андрій, Зварич Лев, Дяк Петро; по $3: Полевчак А., Стасюк І., Гвіздь Ю., Федецький М.; по $2: Варна М., Майко О., Маройка І., Гойсан М., Пелеско І.; по $1: Галущак І., Федаш С., Шипульський В., Геніс М., Мілянович Р., Сідла І., Табака В., Войтович А., Захарасевич Ольга, Захарчук М., Довжицький Н., Варґо І.

Листа ч. 4309: по $5: Чечіль Тома, Пітула Петро, Миськів Анна; $4: Вогонюк І.; $3: Гриб І.; по $2: Голей І., Довжицький І., Кандя Є., Юрбалевич Анна, Довжицький М., Шарий Ф., Кіц М.; по $1: Гаврилишин В., Василак В., Кунька М., Шийка С., Василак А., Левчак І., Гонимера П., Шара Марія, Френкевич І., Світич Юстина, Гусович Р., Хомяк М., Небара А. — Разом $49.00 — Креховецький Семен;гізрлм

Листа ч. 4304: $8: Креховецький Семен; по $5: Родзиняк Степан, Дійчук Василь, Забава Осип, Гнатьо Мих., Ощуст Ів., Сенишин Ів., по $3: Гуменний М., Креховецький М., Дучимінський В.; по $2: Вовканин І., Вовканин Анна, Мельник Іл., Струк М., Супко І., Габик М., Наболотний Іл.; по $1: Динер Ю., Палій І., Кулик І., Кулик Е., Синенький Ф., Олексій М., Синишин Марія — Разом $68.00.

Зіставлення: Разом на три листи: $171.00.

Околиця Елизабету, Линден, Ровей, Розеле Парк, Кенільворт, Мейплвуд, Ірвінґтон

Колядники: Гнатюк Д., Слободян Р., Слободян Д., Кобасовський І.

Листа ч. 4313: по $10: Слободян Роман, Зазуляк Іван, Романович М., Литвин Мирон; по $5: Дерик Іван, Слободян Данило, Кемпа Атаназій, Гнатюк Дамян, Вальницький Йосиф, Штоґрин Володимир, Стасюк Володимир, Кінащук М., Фідірко А., Ізаюк Петро, Мина Микола; $4: Щерба Д.; $3: Залепський М.; по $2: Ільків Й., Кобрин М.; по $1: Лиса К., Слободян Григорій, Пташник К., Димит Михайло. — Разом $110.00.

Разом зібрано Коляди на допомогу залишенцям в Европі серед українських громадян в Елизабет і околиці: $659.00.

Український Народний Дім в Елизабет на своїх Звичайних Загальних Річних Зборах в дні 25 січня 1953 р. ухвалив — жертву — $100.

Центральний Комітет Укр. Національних Організацій на своїх Звичайних Річних Зборах в дні 15 лютого 1953 р. ухвалив — жертву — $41.

Разом зібрано $800.00.

Цю суму вислано через УККА до ЗУАДК-у у Филадерфії.

За Центральний Комітет Укр. Орг. в Елизабет:

Микола Кіценюк — предсідник,
Дамян Гнатюк — скарбник,
Михайло Хитра — фін. секр.

Ню Йорк, Н. Й.

Збори Буковинської Громади.

Дня 22 березня 1953 р. в Ню Йорку відбулися Загальні Збори Української Буковинської Громади.

До нової управи увійшли: інж. Іван Жуковський, голова; дальше, як виділові: Петро Григорович, Микола Шпитко, Володимир Костинюк, Ярослав Паладій, Олекса Маланчук, Михайло Швийко, Олекса Соколишин, Артеміда Жулинська, Ярослав Мельничук, П. Стефурак. Контрольна Комісія: д-р Іван Новосівський, о. Олександер Циганюк, інж. Нанаси, Василь Танасійчук, Микола Григоровик, Ілько Мущук, Товариський суд: Олекса Вельничук, Василь Мизак, Стефа Жуковська, о. Іван Ткачук.

На біжучий рік намічено слідуючий плян праці:

1. Приступлення в члени ЗУАДК-у.
2. Співпраця з і ншими організаціями на терені міста Ню Йорку.
3. Збирати матеріяли та фонди для Альманаху Буковини, що його запросктовано видати.

М. Ш.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода"!

ДОПОВІДЬ ПРО ВИЗНАЧНОГО БІЛОРУСЬКОГО ПОЕТА

В суботу 18 квітня в Кривицькому (Білоруському) Науковому Т-ві ім. Фр. Скорини, Ант. Адамович виголосить доповідь на тему: „Творчість Володимира Жилки" (до 20 роковин смерти поета, що помер на совєтському засланні). Доповідь відбудеться в помешканні Українського Літературно - Мистецького Клюбу, Ню Йорк, 149 Друга Евеня. Початок 7 год. ввечорі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СКРЕНТОН, ПА. — Відділ 123 Пр. Богородиці повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня в церковній залі зараз по Службі Божій. Проситься членів прийти та вирівняти свій довг. — М. Єванцев, предс.; Т. Назар, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. квітня зараз по Сл. Божій, в шкільній авдиторії Проситься всіх членів прийти на збори й вирівняти членські вкладки. — Уряд Братства.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 66 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імені. Бо належати до У. Н. Союзу значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

ТАРЗАН, ч. 3049. Щит із людини.

Тримаючи напівпридушеного вартівника між собою і людьми при ватрі, Тарзан кивав Мюзі.

„Мюзо, відчини двері", шепотав Тарзан. „Я тримаю вартівника між нами і людьми при ватрі".

Тримаючи людину як щіта, Тарзан задкував герез двері.

Мюза швидко закрила двері, коли Тарзан зв'язував і затикав рота людині.